

Vlada Republike Slovenije

Gregorčičeva 25
1000 LJUBLJANA
(po e-pošti)

Številka: 402
Datum: 25. 03. 2020

ZADEVA: **Delovanje zdravstvenih zavodov v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19)**

Spoštovani,

Vlada RS je določila smernice ukrepov za pripravo zakona s katerim bi ublažiti posledice epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19). Ob tem bi želeli opozoriti, da v predstavljenih izhodiščih **nismo zasledili ukrepov, ki zagotavljajo nemoteno delovanje javnih zdravstvenih zavodov v času epidemije.**

I.

Soočanje z epidemijo je v zdravstvenih zavodih povezano z velikimi **dodatnimi stroški**:

- nabava potrebne osebne varovalne opreme in opreme za oskrbo hudo bolnih (respiratorji ipd.)
- dodatni stroški dela zaradi večje obremenjenosti zaposlenih (nadure...)
- pripadajoči dodatki po kolektivni pogodbi za zdravstvene delavce in sodelavce (do 65%)
- dodatki, ki se napovedujejo z novim zakonom (od 10% do 200%)
- dodatni stroški v zvezi z delom (prihod na delo ipd.) itd.

Poslovanje in likvidnost v številnih zdravstvenih organizacijah sta bila problematična že pred epidemijo. Vrsta bolnišnic je v postopku sanacije, v nekaterih zavodih ne uspevajo pokrivati niti tekočih obveznosti. **Napovedano skrajšanje plačilnih rokov (na 8 dni) bo likvidnostno situacijo še dodatno zaostriło.**

Izvajalci zdravstvene dejavnosti prejemajo akontacije plačil s strani ZZZS, kot da se ni nič zgodilo, kot da nismo v pogojih epidemije, ko stroški skokovito naraščajo. Zaradi specifičnosti financiranja na področju zdravstva, **povišanih stroškov ne krije proračun neposredno** (kot to velja pri neposrednih proračunskih uporabnikih).

Teh stroškov ne krije tudi ZZZS, v kolikor ne pride do spremembe Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2020, ki je trenutno v obravnavi na Vladi RS. Kljub nedvoumni določbi 66. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, brez spremembe splošnega dogovora ZZZS povečanih stroškov dela ZZZS ne krije, zato bi morali določene spremembe vnesti tudi v splošni dogovor.

Nekateri direktorji se obračajo na Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije z opozorili, da se nahajajo v kritični likvidnostni situaciji. Delovanje v pogojih epidemije intenzivno poslabšuje pogoje poslovanja in lahko pripelje do plačilne nesposobnosti številnih zdravstvenih zavodov.

II.

Na drugi strani se zdravstveni zavodi soočajo z velikim izpadom na področju dejavnosti, ki se trenutno ne izvajajo (preventiva, ambulantna dejavnost, vse ne-nujne storitve). Zaradi sprejetih ukrepov, izdanih odlokov in odredb veliko zaposlenih ostaja doma, vendar so glede na delovnopravno zakonodajo in sprejete kolektivne pogodbe upravičeni do nadomestila plače. Po razlagi Ministrstva za javno upravo tudi letnih dopustov tem zaposlenim ni možno odrediti, če zaposleni s tem ne soglašajo. Na vodstva zdravstvenih organizacij naslavlja svoje zahteve tudi sindikati, ki za zaposlene, ki jim trenutno ni mogoče zagotoviti dela, terjajo 100% plačilo.

Vrsta storitev se torej trenutno ne izvaja, velik del stroškov pa vseeno nastaja. V skladu s pogodbo z ZZZS bo sledil obračun, ki bo pokazal velik delež neopravljenih storitev. Vodstva zdravstvenih zavodov se zaskrbljeno sprašujejo, **kdo bo pokrila izpad prihodka**, ki je posledica nerealiziranega programa po pogodbi z ZZZS.

ZZZS je območnim enotam dal usmeritev, da so akontacije za mesec april praviloma enake kot meseca marca 2020. Glede na to, da bo realizacija programa marca zelo nizka, razmišljajo v smeri, da izvajalcem po obračunu 1-3/ 2020 ne bo potrebno **takoj vrniti "preplačil"**, temveč **bi se izravnava med nakazanimi sredstvi in vrednostjo obračuna izvedla po obračunu 1-6/2020.**

Iz stališča ZZZS izhaja, da ne nameravajo pokriti izpada prihodka zaradi ne-realiziranega programa v času epidemije, ko je delo na določenih deloviščih prepovedano. Glede na to **menimo, da bi morali izpad prihodka pokriti iz sredstev proračuna**, sicer se bodo zdravstveni zavodi soočili z nelikvidnostjo in velikimi izgubami, kar utegne resno ogroziti delovanje zdravstvenega sistema.

III.

Vodstva zdravstvenih organizacij podpirajo predlagane ukrepe, da se najbolj izpostavljenim zaposlenim zagotovi ustrezna nagrada za njihovo delo v času epidemije. Opozarjajo pa na hkratno potrebo po zagotovitvi potrebnih finančnih sredstev za pokritje teh obveznosti.

Hkrati z zaposlenimi pa se z izjemnimi dodatnimi obremenitvami, odgovornostmi in tudi nevarnostmi soočajo tudi vodstva zdravstvenih organizacij. **Menimo, da bi morali zagotoviti tudi ustrezno stimuliranje za vodstva zdravstvenih organizacij**, ki so tudi sicer veliko slabše nagrajena od večine zdravnikov, ki delajo v zdravstvenih zavodih. Trenutno to ureja Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 68/17, 4/18 in 30/18), zato je edina pot, da se zagotovi ustrezna stimulacija vodstvom zdravstvenih organizacij v pristojnosti Vlade RS.

IV.

Glede na vse gornje navedbe torej izpostavljamo potrebo, da se z novim zakonom zagotovijo tudi ukrepi za stabilno delovanje zdravstvenega sistema v času epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) in sanirajo posledice, ki bodo nastale zaradi izpada prihodkov po pogodbi z ZZZS.

S spoštovanjem,

Marjan Pintar,
direktor

V vednost (po e-pošti):

- Ministrstvo za zdravje RS
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije